

Láng Lajos, az OEE egykori elnöke

Előadás az Erdészettörténeti Szakosztály rendezvényén

Az OEE Erdészettörténeti Szakosztálya 2015. évi második rendezvényét 2015. március 17-én az Erdészeti Információs Központ konferenciatermében tartotta, ahol az időszerű szakosztályügyek mellett két előadás hangzott el. Balogh Róbert történész az OEE történetéről készülő egyesületi kiadvány kutatási munkálatait mutatta be, míg az alábbiakban Láng Lajos egykori elnökünk-ről közreadottakat a szakosztály titkára ismertette.

Az Erdészeti lapok 2011. júniusi számában dr. Király Pál a „*Ki volt Láng Lajos?*” című cikkben foglalkozik egykori elnökünk személyével, aki 1950–51-ben, az OEE történetének talán legválságosabb időszakában volt egyesületünk elnöke, amikor betiltották az Erdészeti Lapokat és az OEE léte is veszélyben forgott. A hajdani egyesületi elnökről a kor jellegzetes stílusában íródott néhány hivatalos közleményen kívül, sem kép, sem személyiségét jellemző dokumentum nem volt elérhető.

Már régóta foglalkozom a Vértes hegység természeti és történeti emlékeinek összegyűjtésével, Láng Lajos pedig a II. világháború befejeződése előtt 22 évig a Vértes hegység nagy részét magában foglaló Esterházy-uradalom erdészeti tevékenységének irányítását végezte. E helyütt köszönettel kell megemlékezni Láng Lajos lányáról, *Láng*

Gabrielláról (1926) aki az édesapjára vonatkozó emlékeket lelkiismeretesen megőrizte és a rendelkezéseimre bocsátotta.

A téma időszerűségét növeli, hogy 2016-ban ünnepeljük egyesületünk újjalakításának 150. évfordulóját, így most különösen időszerű, hogy történetének fehér foltjait felderítsük.

Láng Lajos 1898. július 4-én született Kisgaram községben, Zólyom vármegyében. Édesapja *Láng Aurél* (1865–1934) bányamérnök. A család az édesapa szolgálati helyeit követte, így Láng Lajos iskoláit Marosújvárott (Erdély, Alsó-fehér vármegye) illetve Marosvásárhelyen végezte. 1913-ban édesapját kinevezték a selmeci akadémia bányászati karának professzorává, majd a későbbiekben egy ideig a város polgármesteri tisztségét is betöltötte. Láng Lajos az érettségi vizsgát már Selmecbányán tette le, majd beiratkozott a selmeci főiskola Erdészeti Karára. Közben 1916–18-ig az olasz fronton harcolt az I. világháborúban, ahol több kitüntetést is kiérdemelt. 1919-ben a selmeci főiskolával együtt menekült Sopronba. Erdőmérnöki oklevelét 1923-ban szerezte meg.

Még abban az évben gróf Esterházy Móric Erdőhivatala levelet írt a soproni főiskolának, melyben a Csákvár-Gesztesi uradalomban végzendő erdészeti üzemtervezési munkához kért egy jó szakembert. A választás Láng Lajosra esett. Az üzemtervek elkészítése után

kinevezték a Vérteskethelyi Erdőgazdálkodás vezetőjévé, majd 1934-től az egész Csákvári Erdőhivatal vezetésével bízták meg.

Láng Lajos vértesi tevékenysége idején elsősorban készletgazdálkodás folyt a területen. Az uradalom tulajdonosa, gróf Esterházy Móric úgy gondolkodott, hogy a jól kezelt erdőterület értéke folyamatosan növekszik, és nehéz időkben ez az érték könnyen hozzáférhető. Így aztán a I. világháború után évtizedekig vágták a Vértesben a „túltartottnak” minősített, 100 évesnél idősebb állományokat. Példaértékű volt az uradalomban folytatott vadgazdálkodás is. A Vértesben tartott vadászatok országos hírűek voltak.

A II. világháború után az erdők államosításakor a vértesi erdőnagybirtokból kialakított erdőgazdálkodások közül Láng Lajos ideiglenesen a Csákvári Erdőhivatal vezetését látta el, de 1945. augusztus 18-tól már a Budapesti Magyar Állami Erdőgazdálkodásigazgatóságon dolgozott. 1945 májusában a Kisgazda Párt tagja lett, hogy – mint írja – pártdelegátusként a községi képviselőtestület tagja lehessen, de 1948. február 19-én már a Magyar Kommunista Párt soraiba lépett. A Budapesti Erdőgazdálkodásigazgatóságon egy évig felügyeleti tiszti beosztásban dolgozott, majd az üzemi osztály vezetésével bízták meg. 1949 februárjában részt vett az erdészet átszervezésében, majd a Budapest Hegyvidéki Erdőgazdasági Nemzeti Vállalat vezérigazgató-helyettesévé nevezték ki.

Béni Kornél titkár

Dr. Oroszi Sándor szakosztályelnök

Erdészeti egyesületi tevékenysége

Neve először az 1949. december 19-i vezetőségválasztó közgyűlésen tűnik fel, ahol *dr. Haracsi Lajos* lett az egyesület elnöke, és a mellette megválasztott három alelnök egyike Láng Lajos. Ez után nem egészen két hónappal, 1950. február 12-én – ismeretlen okból – újabb vezetőségválasztó közgyűlésre került sor, ahol Láng Lajost választották az egyesület elnökévé.

A korabeli egyesületi levelezést tanulmányozva az iratok zömét a METESZ-szel (a Műszaki és Tudományos Egyesületek Szövetségével) folytatott levelezés teszi ki. Valószínűleg ez a szervezet volt a korábban független egyesületek pártirányításának és felügyeletének szerve, és az egyesületek állami támogatását ezen szervezeten keresztül biztosították. Feltűnő, hogy az

egyesületi leveleknek csak elenyésző részén szerepel Láng Lajos elnök aláírása. Az egyesület nevében nagyrészt *Benedek Attila* titkár, *Tasnády Gyula* pénztáros és szervező, valamint *dr. Mihályi Zoltán* irodavezető leveleztek.

Érdekes az OEE igazgató-választmányának 1950. október 23-i üléséről készült jegyzőkönyv. Benedek Attila titkár röviden beszámolt az Erdészeti Lapok betiltásának körülményeiről. Láng Lajos elnök rámutatott arra, hogy folyóirat nélkül az egyesület léte is veszélyben forog, ezért arra kérte Benedek Attila titkárt, *dr. Haracsi Lajost*, és *Káldy Józsefet*, hogy mindent kövessenek el az újraindítás érdekében.

Az OEE egykori elnöke 1951. január 29-én, hétfő hajnalban, miközben munkahelyén a reggeli Szabad Nép félórán tartandó előadásra készült, szívinfarktust kapott és meghalt.

A II. világháború utáni évek történelmünk nehéz, keserves időszakát jelentették. Az újjáépítésre, demokratikus változásokra vágyó politikai erőket a kommunista párt egymás után felszámolta, és kíméletlen sztálinista diktatúrát vezetett be.

Láng Lajos vezető szakmai és egyesületi beosztásait valószínűleg a kommunista párt megbízatásaként nyerte el. A rendelkezésünkre álló dokumentumok, emlékek, és személyes visszaemlékezések alapján úgy látjuk, hogy Láng Lajost szakmai, egyesületi tevékenységében, valamint a kollégákkal fennálló személyes viszonyában a jóindulat és segítőkészség jellemezte. Igyekezett emberségesen enyhíteni a korszak kegyetlen szélsőségeit és ezzel szakmája és környezete javát szolgálni.

Béni Kornél, titkár,
OEE Erdőtörténeti Szakosztály

A SELMECBÁNYAI FŐISKOLA HŐSI HALOTT HALLGATÓI (1914–1921)

A háború nem való csak fiatal embereknek – ez az ókorból eredő mondás jutott eszembe, amikor *ifj. Sarkady Sándor* legújabb művét, az egykori selmeci–soproni főiskolások hősi halált halt tagjait bemutatott vettem kézbe. A „14-es háború” (mert én ott-hon mindig így hallottam emlegetni a nagy világégest) első időszakában, már a mozgósításkor az egyetemi–főiskolai hallgatók azonnal sorra kerültek, hiszen őket nem a „termeléstől” kellett elvonni, „csak” az iskolapadtól. Később a kiképzésük küldött menetszázadok egy része is belőlük, illetve a főiskoláról tiszti kiképzésben részesülő „önkéntesekből” került ki. A 19-26 éves fiatal emberek mentek a szerb, az orosz, az olasz és a román frontra, illetve voltak, akik Franciaországba, netalán Törökországba is eljutottak.

A főiskolai dokumentumokból az nem derül ki, hogy a selmeci intézmény hallgatói közül összesen hányan hagyták félbe tanulmányaikat, illetve közvetlenül a végzés után, az államvizsga előtt mennyien teljesítettek katonai szolgálatot, de hosszas nyomozással – és ez a szerző óriási érdeme – kiderült: amíg korábban 71 hősről tudtak, most 80 hősi halottat találtak. Köztük van a soproni–ágfalvi harcok két ismert áldozata, de én mégis azt a hallgatót találok a legértelmelebbitől eslegetnek, aki 1918 decemberében Korponán halt meg – a forradalom mámorában úszó (no meg a cseh izgatás hatására) csöcselék gyilkolta meg.

Van egy hivatalos kimutatás – és ezt az adatot hiányolom a könyvből –, amely szerint a bevonult állami erdőtisztek 34%-a

hősi halált halt. (Az országos veszteségátlag 17 %.) Nem fogságba esett vagy megsebesült, hanem az életét adta a hazáért. Bizonyára a selmeciek, a még nem erdő(koh- és bánya-)mérnökök adatai sem jobbak, bár ismétlem: az összes bevonult számát nem tudjuk. Hibának tartom, hogy a szerző a magyarországi helységnevek esetén nem mindig használja az általánosan

elfogadott, 1913. évi helységnevtárat. Így a születési hely-azonosítás, illetve minden egyéb földrajzi keresés nehézkes (bár van földrajzinév-mutató). Érénye viszont, hogy ahol lehetett, a korabeli katonai térképeken mutatja be a harcok, illetve a hősi halál helyét.

Ajánlom a könyvet mindenkinek, aki az egyetem, a szakma múltját akarja ismerni. Ugyanakkor azok is érdeklődéssel forgathatják, akik az első világháború eseményeire, kiténtetettjeire, netalán hétköznapijaira kíváncsiak. Végül pedig a szerző az évenkénti megemlékezésekhez, a Hősök Napjához is közöl adalékokat.

Sopronban a főépület aulájában, illetve az egykori rektori hivatal előtt a hőskörrel név szerint megemlékeznek. Most, hogy a halottakról minden korábbinál teljesebb jegyzék áll rendelkezésünkre, az egyetem vezetőségén van a sor: egészítse ki a fiatalemberek névsorát! Minden

mindenkinek, aki abban a szörnyű vérzivatarban a legdrágábbat, az életét adta a hazáért, legalább a neve feltüntetésével adjuk meg a tiszteletet.

Dr. Oroszi Sándor

